Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 17 stycznia 1934 r. 257.

Treść numeru:

-§-

ŁOTWA: 1. Łotewski handel zagr. w 1934 r. "Latvijas Kareivis" /z 16.I.1935/: Według danych Dep. Statystyki eksportowała Łotwa w ciągu całego 1934 r. towarów na sumę 85,4 milj. łatów, zaś importowała na sumę 94,7 milj. łt.. Bilans handlowy Łotwy wyraził się przeto pasywem w wys. 9,3 milj. łt. W 1933 r.. eksportowała Łotwa towarów za 81,5 milj. łt., zaś importowała za 91,2 milj. Bilans bierny wyraził się cyfrą 9,7 milj. łt.-

2. Organizacja Izby Handl.-Przem. "Brihva Zeme" /z 15.I.1935/: Na podstawie rozporządzenia ministra Finansów Ekisa otwarta zostanie 2 lutego łotewska Izba Handlowo-Przemysłowa. W skład Izby wejdą przedstawiciele następ. organizacyj: uniwersytetu łot., komitetów giełdowych z Rygi, Lipawy i Mitawy, Związku Kupców łot., T-wa Przemysłowców ryskich, Związku Rzemieślników, Związku Przemysłowców lipawskich, Izby Kupieckiej w Rydze, T-wa Kupców i Przemysłowców łot., Związku Właścicieli Okręgów Łot., Łotewskiego T-wa Gospodarczego i Związku Łot. Spółdzielni Kredytowych.-

3. Konferencja polsko-łot. Ententy Prasowej. "Brihva Zeme" /z 15.I.1935/: Prezes Zw. Dziennikarzy Łot. Druva złożył sprawozdanie z rezultatów swej podróży do Polski. Polski Narod. Komitet Prasowy zaprosi odpowiedni komitet łotewski na wspólną konferencję, jaka się odbędzie na wiosnę r.b.. Do Komitetu Prasy Łot., który ma współpracować z odnośnemi organizacjami prasy polskiej wybrano: red. Plesnera, red. Vildisa i prof. Kalninsza.-

4. Prasa niemiecka o ustawa językowa w Łotwie. "Leta /z 10.I.1935/: W związku z ustawą językową Łotwy i Estonji prasa niemiecka kontynuuje swe napaści na wspomniane kraje. "Reinisch- Westphalische Ztg." pisze, iż państwa bałtyckie zamiast okazać Niemcom wdzięczność za pobicie Rosji, starają się zdobyć laury przez wprowadzenie ustaw językowych. M.in. takie stare miasta hanzeatyckie, jak Ryga, Rewel, Mitawa nagle mają zniknąć z map, a na ich miejsce zamieszcza się nazwy, które mogą powiedzieć coś szowinistom.

W podobnym duchu piszą "Deutsche Allg. Ztg.", starając się przekonać, że język niemiecki jest nietylko językiem światowym, lecz odegrywa rolę języka porozumiewawczego w stosunkach pomiędzy Europą Wschodnią i Środkową. Podobnie pisze też "Berliner Tageblatt".

Nawiązując do wywodów "Berliner Tageblatt" w sprawie ustawy językowej w Łotwie i Estonji, estońskie pismo "Postimees" pisze, co następuje: Estonja mogłaby być wdzięczna za wskazówki pisma berlińskiego, gdyby nie przypuszczenie, że za temi wskazówkami kryją się zgoła inne cele. W ciągu 15-tu lat przekonali się już Estończycy, do jakich konsekwencyj doprowadzić mogą mniejszości narodowe o wysokiej kulturze, uczestnicząc w odbudowie Estonji, zwłaszcza, kiedy się kryją za niemi kierunki reprezentowane przez "Berliner Tageblatt". Co się tyczy próby "Berliner Tag." tłumaczenia ustawy językowej, jako ustawy skierowanej przeciwko mniejszości niemieckiej, czy Niemcom, można o tem wcale nie mówić. Wygłaszając podobne twierdzenie "Berliner Tag." jedynie wskazuje na miejsce, które jest dlań bolesne.

5. "Jaunakas Zinas" w sprawie stosunków polsko-łotewskich. "Jaunakas Zinas" /z 11.I.1935/: Rok 1934 przyniósł wiele zmian politycznych. Był on bardzo charakterystyczny dla państw bałtyckich, zaś w polityce zagranicznej Litwy był istnym rokiem przewartościowania wartości. Nie jest tajemnicą, że długie powstrzymywanie się Litwy przed ściślejszą współpra-

cą ze swymi sąsiadami bałtyckimi tłumaczone było głównie chęcią pozostawienia wolnych rąk w kwestji wileńskiej. Kiedy jednak nastąpiły zmiany w polityce międzynarodowej, kiedy ukazały się objawy grożące samym państwom bałtyckim, wtedy ponad wszelkie inne sprawy wyłoniła się sprawa samoobrony..

1935 r. w Litwie rozpoczął się pod pewnemi znakami, co skłania do myślenia, że rok ten może przynieść nowe doniosłe zmiany tym razem w niefortunnych stosunkach polsko-litewskich. Litewski minister Spraw Zagr., przemawiając na konferencji tautininków, wypowiedział się za honorowem porozumieniem z Polską, do którego drogę przy dobrych chęciach można znaleść. Powiedziane to zostało bardzo ostrożnie z dyplomatyczną wstrzemięźliwością.. Jednak krótki ten frazes wywołał odpowiednią sensację. Należy przytem uwzględnić, że niedawno powrócił ze swej podróży do Rzymu leader tautininków kanonik Mironas, który po drodze zatrzymał się w Warszawie.

O ile dyplomaci przemawiają bardzo przezornie, o tyle prasa wypowiada się o wiele wyraźniej. Niedawno organ litewskiej chrz. demokracji "Rytas", pisząc w obszernym artykule o tegorocznych perspektywach, wypowiedział się wyraźnie i otwarcie za wznowieniem stosunków polsko-litewskich..

Po zacytowaniu znanych myśli dr. Pakalniszkisa z "Rytasa" o potrzebie stosunków z Polską, piszą "Jaunakas Zinas" dalej, co następuje: Tak wypowiada się pismo chrześc. demokracji. Skoro jeszcze przypomnieć dyskusje Klubu Politycznego, w których obszernie mówiono na temat stosunków polsko-litewskich i skoro uwzględnić przemówienia i artykuły niektórych wybitnych działaczy litewskich w przychylnym dla porozumienia duchu, można wyciągnąć wniosek, że w społeczeństwie litewskiem i w jego psychice dojrzała już dostatecznie myśl w sprawie porozumienia obu państw.

Oczywiście takie porozumienie dałoby się pomyśleć tylko pod warunkiem, że Litwa w całej pełni utrzyma swe pretensje do Wileńszczyzny. Pod względem gospodarczym porozumienie miałoby wielkie znaczenie, gdyż spowodu naprężonych stosunków z Niemcami Litwa ponosi ciężkie straty. Nie mówiąc już o sparaliżowanym handlu z Niemcami, Niemcy nie zezwalają nawet na tranzyt towarów litewskich..

Prorokowanie jest rzeczą niewdzięczną. Należy jednak skonstatować fakt, że doniosła kwestja stosunków polsko-litewskich staje się znów aktualna.-

6. S p r a w a r e o r g a n i z a c j i p a l e s t r y ł o t e w s k i e j .Prasa ryska /z 11 .I.1935/: M-stwo Sprawiedliwości zakończyło opracowanie zmian i uzupełnień ustawy o sądownictwie i palestrze łotewskiej. Projekt ustawy został już przekazany Gabinetowi Ministrów.-

ESTONJA: 1. Z m i a n a c e ł w E s t o n j i .Prasa ryska /z 17. I.1935/: W tych dniach weszły w życie poważne zmiany estońskiej taryfy celnej, a to w związku z nową estońsko-niemiecką umową handlową.. Zmiana stawki celnej dotyczy głównie soli morskiej. Pozatem zniżono niemal o 50% cło na aparaty radjowe. Pozostałe zniżki celne dotyczą chemikaljów i garbowanej skóry.-

2. K o n f e r e n c j a p r a c o w n i k ó w s a m o r z ą d o w y c h .Prasa ryska /z 17.I.1935/: 17 stycznia rozpocznie się w Tallinie konferencja pracowników rządowych i samorządowych. Wygłosza odpowiednie przemówienia Głowa Państwa Paets, wódz armji gen. Laidoner, wicepremjer Einbund, minister Gospodarki Krajowej Selter i inni.. Celem konferencji jest wyjaśnienie zasadniczych zadań rządu i samorządów. Analogiczne konferencje mają być zwoływane co roku.-

x

x x